

Sosiaalityön erikoisosaamisen tarpeet sote- ja maku-uudistuksen tuottamissa rakenteissa

Sosnetin seminaari 26.1.2018

Juha Luomala

Keskeiset muutokset sosiaalityön näkökulmasta

- Maakunnasta ja sen liikelaitoksesta sosiaalihuollon ja sosiaalityön ”kotipesä”
- sote-keskusten vastuulla sosiaalihuollon neuvonta ja ohjaus
- asiakasryhmäkohtaiset keskittymät (esim. perhekeskukset, ikäihmisten keskitetyt palvelut, ohjaamot jne.)

Mikä ei muutu

- Substanssilait pysyvät pääsääntöisesti samana
- samat veloitteet kuin kunnissa, samat kelpoisuusvaatimukset jne.
- myös sosiaalihuollon haasteet säilyvät pitkälti samoina

Maakunta ja sen liikelaitos sosiaalityön toimintaympäristönä

- mahdollistaa yhteistyön kasvupalvelujen kanssa
- mahdollistaa laajemmat hartiat myös sosiaalityön kehittämiseksi (joka tapauksessa välttämättömyys)
- tehtävärakenteen uudistaminen ja sosiaalityön työntekijäpula → paremmat mahdollisuudet
- myös uudet rakenteellisen sosiaalityön mahdollisuudet → maakunnalla suuret tiedontuotannon tarpeet ohjauksesta johtuen
- sote-integraation mahdollisuudet maakunnan sisällä → esim. paljon palveluja käyttävät jossa paljon sosiaalityön tarvetta

Maakunta ja sen liikelaitos sosiaalityön toimintaympäristönä

Haasteita:

- kuntayhteyden katkeaminen?
- vaara sosiaalityön määrittymisestä vain hallintokäytäntönä ja -päätöksinä
- yhteyden menettäminen yhteisöihin?
- resurssien niukkeneminen (3 mrd:n kustannussäästö)

Sote-keskus ja sosiaalityö

- Sosiaalihuollon ohjaus ja neuvonta laillistetun sosiaalihuollon ammattihenkilön tekemänä
- sote-keskusten sosiaalihuollon osaamisen ja toimintatapojen rooli vielä määrittymättä
- Maakuntien sosiaalihuollon liikkuvat palvelut suuressa roolissa integraation ja saumattomien palvelupolkujen varmistamisessa
- miten turvataan laajempi sosiaalityön näkymä
- myös paljon mahdollisuuksia kokonaan uudenlaisiin sosiaalisen tuen avauksiin

Asiakasryhmäkohtaiset keskittymät

- Perhekeskukset, ikäihmisten keskitetty asiakas- ja palveluohjaus, Ohjaamot
- mahdollistavat parhaimmillaan kunta-maakunta-sote-keskus - yhteistyön (mm. si-so-te)
- muodostavat jatkossa keskeisiä sosiaalityön toimintaympäristöjä

Osaamishaasteet

- (kustannus) vaikuttavuuden osoittaminen
- palveluohjaus → vahvasti jo sosiaalihuollon roolia
- osaamisella soteen -hankkeessa suunnitteilla teemaan liittyvä täydennyskoulutus
- kilpailuttaminen ja valinnanvapauden hyödyntäminen asiakkaan hyväksi
- maakunnan liikelaitoksen sosiaalityön rooli avainasemassa → toimintamalli
- rakenteellisen sosiaalityön taustalle kyky tutkivaan työotteeseen ja tiedontuotantoon

Osaamishaasteet

- Pohdittavia asioita: edellyttääkö tulevaisuuden sote rakenteena sosiaalityöltä enemmän yleisvai erityisosaamista?
- toisaalta maakuntaympäristössä sosiaalityöntekijällä ehkä useammin asiantuntijarooli moniammatillisissa työyhteisöissä, joka vaatii syvällistä osaamista
- toisaalta yleisemmänkin osaamisen näkökulma olemassa
- substanssilainsäädäntö vaikuttaa sotea enemmän myös erityisosaamisen kysymyksiin

Sosiaalityön näkökulmasta keskeisiä sotesta riippumattomia kysymyksiä

- Sosiaalihuollossa on viime vuosina koettu suurimpia muutoksia vuosikymmeniin, useat muutokset ovat jääneet sote-uudistuksen valmistelun varjossa huomioimatta
 - Toimeentulotuen perusosan Kela-siirto ja sen tuomat muutokset ja uudet aikuissosiaalityön toimintamallit
 - kyky tukea erityisen vaikeassa tilanteessa olevia
 - Sosiaalihuoltolain uudistus ja sen soveltaminen
 - Tiedonhallinnan ja kirjaamisen kysymykset, tiedontuotanto
 - Työntekijäpula ja tehtävärakenteen uudistaminen - hallittu vai pakotettu?
 - Lastensuojelun paikoin kriisiytynyt tilanne ja uusien toimintamallien tarve
 - Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä ja valvonnan tuomat muutokset
-
- Näihin kaikkiinkin liittyen kuntien mahdollisuudet toimia murrosvaiheessa voivat olla rajallisia
 - Ryhdytäänkö suuriin rakenteellisiin uudistuksiin sosiaalihuollossa juuri tulevan suuren uudistuksen alla?

Tutkimuksen ja kehittämisen uudet mahdollisuudet

- sosiaalitieteellisen tutkimuksen pääsy valtion tutkimusrahoituksen piiriin merkittävä periaatteellinen muutos
- sosiaalityön tutkimus voi hyötyä terveydenhuollon tutkimusperinteistä ja rakenteista
- miten huomioidaan tutkimuskorvausten jaossa, miten turvataan sosiaalitieteellisen tutkimuksen tosiasiallinen huomioiminen, yhteinen haaste
- yhteistyöalueiden rooli sosiaalityön kehittämisen näkökulmasta myös tärkeä

Kiitos!

stm.fi @STM_Uutiset

juha.luomala@stm.fi